

Брюксел, 24.11.2015 г.
COM(2015) 578 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Годишен доклад от 2015 г. относно политиките на Европейския съюз за развитие и
външна помощ и тяхното изпълнение през 2014 г.**

{SWD(2015) 248 final}

Цели на хилядолетието за развитие и след тях — достоен живот за всички и навсякъде

През 2014 г. Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки продължават да са най-големият световен донор на помощ за развитие и насърчават европейските основни ценности на мира, сигурността, устойчивото развитие, намаляването на бедността и зачитането на правата на човека по света. ЕС продължи да подкрепя приоритетни области на Програмата за промяна¹, а именно правата на човека, демокрацията и други основни елементи на доброто управление и приобщаващия и устойчив растеж.

През 2014 г. ЕС разработи всеобхватни решения, свързани със значителни кризи като конфликта в Украйна, кризите в Централноафриканската република и Южен Судан, терора на Даиш в Близкия Изток и отвъд неговите граници, както и епидемията от ебола в Западна Африка.

Съобщението на Комисията **„Достоен живот за всички: от общо виждане към общи действия“** от юни 2014 г.² излага позицията на ЕС в международните преговори за Целите за устойчивото развитие (ЦУР) в контекста на последващите действия по Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР), като се очертават основните принципи и се предлагат приоритетни области и потенциални цели за програмата за развитие след 2015 г. и за ЦУР. Съобщението беше одобрено от Съвета на 16 декември 2014 г.³

Постигане на Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР)

С наближаването на 2015 г., набелязана като целеви краен срок за ЦХР, напредъкът по тяхното постигане е значителен. Първата ЦХР **за намаляване наполовина на крайната бедност** бе успешно постигната пет години по-рано през 2010 г. ЦХР за намаляване наполовина на дела на хората без **достъп до чиста питейна вода** също беше постигната тогава.

Целта да се **намали наполовина броят на гладуващите хора** е постижима, като дялът на хората, страдащи от недोхранване, е намалял в световен мащаб от 23,2 % през 1990—1992 г. до 14,9 % през 2010—2012 г.

ЦХР да се гарантира, че **навсякъде по света децата завършват пълния курс на начално образование**, е постигната в Латинска Америка и Карибите, Източна Азия и Тихоокеанския басейн, Европа и Централна Азия. Съществен напредък бе постигнат в областта на **равенството между половете** в началното образование, като процентът на записаните момчета спрямо този на записаните момичета възлиза на 97 % за развиващите се страни.

Значителната подкрепа от ЕС допринесе за постигането на напредък по ЦХР в **областта на здравеопазването**. **Процентът на смъртност при децата под петгодишна възраст** през 2012 г. е почти наполовина по-нисък от този през 1990 г. Също така **процентът на смъртност сред родилките** е спаднал с 45 % между 1990 г. и 2013 г. Броят на **новите случаи на заразяване с ХИВ** е спаднал с 44 % между 2001 г. и 2012 г. Случаите на **туберкулоза** и свързаните с нея смъртни случаи намаляват и целта за намаляване наполовина на разпространението ѝ е достижима. Целта по отношение на **маларията** може също да бъде изцяло постигната със спада от 42% на равнищата на смъртността, причинена от малария, между 2010 г. и 2012 г.

Съвместна работа в името на бъдещето

ЕС и неговите държави членки продължават да са най-големият донор на официална помощ за развитие (ОПР) в световен мащаб. **През 2014 г. колективната ОПР от ЕС възлиза на общо 58,2**

¹ [https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en_COM\(2011\)637_final_13.10.2011](https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en_COM(2011)637_final_13.10.2011)

² COM(2014) 335, 2.6.2014 г.

³ <http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadasset.aspx?id=40802190987>

милиарда евро, което съответства на 0,42 % от комбинирания брутен национален доход (БНД). Общата ОПР само на държавите членки на ЕС възлиза на 56,1 милиарда евро през 2014 г. или 0,41 % от общия БНД. През 2014 г. Европейската комисия продължи да оказва политическа и финансова подкрепа за развитие по целия свят, като задели над 9,9 милиарда евро за външна помощ за развитие⁴, представляващи около 7 % от общия бюджет на ЕС за 2014 г.

Член 208 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) гласи, че ЕС „взема предвид целите на сътрудничеството за развитие при изпълнението на политиките, които биха могли да засегнат развиващите се страни“. Включването на **съгласуваността на политиките за развитие** (СПР) в първичното право поставя ЕС като изключение на международната сцена. С встъпването в длъжност на **Комисията Юнкер** на 1 ноември 2014 г. беше създаден нов начин на работа, който сам по себе си е инструмент за съгласуване на политиките. Чрез групиране на области на компетентност под ръководството на заместник-председатели на Комисията се благоприятства изготвянето на междусекторни политики, което помага да се гарантира всеобхватен подход към целите за развитие, увеличаващ ефективността на сътрудничеството за развитие на ЕС.

През 2014 г. Комисията продължи усилията си за засилване на СПР на всички равнища. В началото на 2014 г. службите на Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) съвместно изготвиха първи доклад от страна на делегациите относно СПР. Получените 41 доклада обхващат 62 държави партньори.

Новата Комисия доведе също така до промяна на мандата и наименованието. В отговор на променящата се глобална програма за развитие генерална дирекция „Развитие и сътрудничество“ стана генерална дирекция „Международно сътрудничество и развитие“ (ГД DEVCO). Невен Мимица беше назначен за европейски комисар по въпросите на международното сътрудничество и развитие.

Групата на комисарите по външна дейност (CGEA), председателствана от върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и заместник-председател на Комисията (ВП/ЗП) Федерика Могерини, започна своите редовни срещи през ноември 2014 г. Членовете на CGEA е комисарят, отговарящ за международното сътрудничество и развитие, комисарят, отговарящ за европейската политика за съседство и преговорите за разширяване, комисарят, отговарящ за търговията, и комисарят, отговарящ за хуманитарната помощ и управлението на кризи. Другите членове на Комисията са канени да се включат в зависимост от темите от дневния ред на всяко заседание.

През 2014 г. бяхме свидетели и на създаването на генерална дирекция „Политика за съседство и преговори за разширяване“ след прехвърлянето на Дирекцията за Европейско съседство от ГД „Развитие и сътрудничество“ към бившата генерална дирекция „Разширяване“.

Програмиране за бъдещото сътрудничество за развитие

2014 г. отбеляза първата година от многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. , а също и приемането на голям брой документи за многогодишно индикативно програмиране, обхващащи както двустранно и регионално сътрудничество, , така и тематични програми . Документите за програмиране за сътрудничество с партньорските държави следваха почти

⁴ Поетите задължения представляват правни обещания за изразходване на средства за определени проекти, договори и т.н. през същата година, в която е поето задължението, или по-късно. Плащанията се отнасят до средства, които трябва да бъдат изплатени в рамките на дадена година.

изцяло подход, при който отделни, специфични за ЕС стратегически документи вече не се изготвят, а програмирането се отнася пряко към собствените политики и стратегии на партньорските държави. В съответствие с „Програмата за промяна“⁵ програмирането се характеризира се акцентира подчертано върху определени сектори с цел увеличаване на въздействието и възможността за управление на помощта от ЕС.

На срещата на върха Африка—ЕС, състояла се в Брюксел през април 2014 г., бе даден нов тласък на съвместната стратегия Африка—ЕС⁶, като това бе придружено от политически насоки за осъществяването на напредък в партньорството между ЕС и Африка. Новите приоритети, определени в съвместната пътна карта за периода 2014—2017 г., бяха веднага отразени в процеса на програмиране на ЕС, по-специално по отношение на Механизма за подкрепа на мира в Африка⁷ по линия на Европейския фонд за развитие (ЕФР) и новосъздадената **Панафриканска програма**⁸, първата програма по Инструмента за сътрудничество за развитие (ИСР) за целия континент⁹.

През 2014 г. Комисията и държавите членки продължиха с усилията си за **съвместно програмиране** на сътрудничеството за развитие. Процесът беше придвижен напред в 18 партньорски държави, а в 14 партньорски държави¹⁰ съвместните документи за програмиране бяха завършени. По-голямата част от държавите, обхванати от съвместно програмиране, са или сред най-слаборазвитите страни, или сред страните с по-ниски средни доходи, като повече от половината от тези държави са класифицирани от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) като нестабилни.

През 2014 г. започна прилагането на шест нови инструмента за външно финансиране — Инструмента за сътрудничество за развитие, Европейския инструмент за съседство¹¹, Инструмента за предприєдинителна помощ (ИПП II)¹², Инструмента, допринасящ за стабилността и мира¹³, Европейския инструмент за демокрация и права на човека¹⁴ и Инструмента за партньорство¹⁵, финансирани от бюджета на ЕС. Новите инструменти привеждат в оперативен порядък приоритетите на Програмата за промяна. През периода 2014—2020 г. общият размер на средствата, отпуснати за инструментите, е 51,4 милиарда евро.

11-ият Европейски фонд за развитие (ЕФР), който остава извън бюджета на ЕС, влезе в сила през март 2015 г. с финансови средства в размер на 30,5 милиарда евро за сътрудничество с държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ), както и отвъдморските страни и територии (ОСТ)¹⁶.

Изпълнение на Програмата за промяна

Глобалното партньорство за ефективно сътрудничество за развитие (ГПЕСР), което е доброволен и многостранен форум, е основна рамка за програмата за ефективност на

⁵ COM(2011) 637 окончателен, 13.10.2011 г.

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/joint-africa-eu-strategy_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/african-peace-facility_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/pan-african-programme_en

⁹ Регламент (ЕС) № 233/2014; ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 44.

¹⁰ Бирма/Мианмар, Бурунди, Гана, Гватемала, Камбоджа, , Коморски острови, , Лаос, Мали, Намибия, Руанда, Сенегал, Того, Чад и Южен Судан

¹¹ Регламент (ЕС) № 232/2014; ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 27.

¹² Регламент (ЕС) № 231/2014; ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 11.

¹³ Регламент (ЕС) № 230/2014; ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 1.

¹⁴ Регламент (ЕС) № 235/2014; ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 85.

¹⁵ Регламент (ЕС) № 234/2014; ОВ L 77, 15.3.2014 г., стр. 77.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=URISERV:r12102>

помощта и развитието. **Първата среща на високо равнище на ГПЕСР се проведе в Мексико през април 2014 г.** На нея се срещнаха наистина разнообразна група от донори и партньори с цел да се съсредоточат върху въпроси, които са от значение за развиващите се страни, механизмите за наблюдение и измерване на напредъка, както и ангажимента за подобряване на ефективността на място. На срещата в Мексико бяха предприети 39 доброволни инициативи.

Пак на нея бе дадено началото на EU Aid Explorer (Изследовател на помощта на ЕС)¹⁷, който е част от действията на ЕС за по-нататъшно увеличаване на прозрачността и подобряване на отчетността. Гражданите на ЕС и партньорите могат да разгледат използването на донорските средства; самите донори могат да подобрят координацията и ефективността.

На 13 май 2014 г. Комисията прие съобщение, озаглавено **„По-активно участие на частния сектор за постигането на приобщаващ и устойчив растеж в развиващите се държави“**¹⁸. Тази нова стратегия въвежда ангажирането на частния сектор като ново и жизненоважно измерение на сътрудничеството на ЕС за развитие, насочено към подобряване на бизнес средата и условията за развитие на частния сектор в партньорските държави и насърчаване на по-тясна ангажираност на частния сектор с развитието.

Комисията **смята „смесеното финансиране“**, т.е. съчетаването на безвъзмездни средства от ЕС и заеми или капитал от други публични и частни източници на финансиране, за механизъм от значение за привличането на допълнителни ресурси за развитие. До края на 2014 г. бяха финансирани 233 проекта с повече от 1,99 милиарда евро под формата на безвъзмездни средства от бюджета на ЕС, ЕФР и държавите членки и бяха привлечени близо 19 милиарда евро под формата на заеми от европейски финансови институции и регионални банки за развитие. Посредством стратегическо съчетаване на безвъзмездни средства от ЕС и финансиране от пазара смесеното финансиране спомогна за привличането на инвестиции в размер на повече от 44 милиарда евро в държавите партньори на ЕС.

През 2014 г. общо 419 милиона евро под формата на безвъзмездни средства от ЕС успяха да привлекат очакван общ размер инвестиции от почти 7,7 милиарда евро. Комисията е поела ангажимент да увеличи дела на помощта от ЕС, предоставяна чрез иновативни финансови инструменти, и е идентифицирала инструменти, ключови области и сектори, в които смесеното финансиране може да се използва в по-висока степен.¹⁹

От ноември 2011 г. и след стартирането на **„Новия път за поемане на ангажименти в нестабилните държави“**²⁰ бе постигнат значителен напредък за подобряването на текущата политика за развитие и практика на национално равнище и чрез реформи. ЕС играе активна роля в Международната мрежа в областта на конфликтите и нестабилността (в рамките на ОИСП) и в междуправителствения международен диалог за укрепване на мира и изграждане на държавност.

Като **силен поддръжник на правата на човека** ЕС обсъди темата с 37 държави партньори и регионални групи през 2014 г. Ангажиментът на ЕС в тази област е отразен в разработването и внедряването на „инструментариума“ на **основан на правата подход**, обхващащ всички

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-434_en.htm?locale=en

¹⁸ COM(2014) 263, final, 13.5.2014 г.

¹⁹ COM(2014) 733, final, 15.2.2014 г.

²⁰ <http://www.newdeal4peace.org/>

елементи на правата на човека в сътрудничеството на ЕС за развитие²¹. Тази важна крачка беше приветствана в заключенията на Съвета от май 2014 г.²².

Въз основа на политическите ангажименти на ЕС за подкрепа на **недържавни участници** като организациите на гражданското общество и местните органи²³, тематичната програма за организациите на гражданското общество и местните органи, приета през юли 2014 г.²⁴ в рамките на ИСР, има за цел укрепването на тези участници в партньорските държави.

През 2014 г. 56 държави са се възползвали от сума в размер на общо 152 милиона евро в подкрепа на инициативи на национално равнище, които подпомагат **действията на организациите на гражданското общество** за укрепване на управлението, отчетността на публичните институции и приобщаващия процес на изготвяне на политиките. По същия начин 29 държави са се възползвали от сума в размер на общо 14,5 милиона евро за национални инициативи в подкрепа на местните органи и национални сдружения на местните органи.

През 2014 г. положителните резултати от политиката от 2011 г. за **бюджетната подкрепа** и новият ѝ оперативен подход бяха консолидирани. Това значително подобри съгласуваността и отчетността, както и управлението на рискове и политическия диалог. До края на 2014 г. в 84 държави и ОСТ бяха приложени 233 програми за бюджетна подкрепа за обща сума в размер на 11,175 милиарда евро. Предоставената през 2014 г. бюджетна подкрепа възлиза на над 1,6 милиарда евро, което представлява 15,9 % от общия размер на плащанията на ОПР.

ЕС запазва **ангажимента си за заделяне на поне 20 % от помощта на ЕС за подкрепа на социалното приобщаване и човешкото развитие**. В съответствие с ангажиментите, поети пред Европейския парламент, разходите, свързани с човешкото развитие, представляват понастоящем 25 % от разпределените средства на тематичната програма по ИСР за глобалните обществени блага и предизвикателства. Научните изследвания и иновациите могат да насърчат развитието посредством укрепване на човешкия потенциал и инфраструктури, както и създаване на нови услуги и продукти чрез програма „Хоризонт 2020“ на ЕС.

Освен това ЕС е твърдо **решен поне 20 % от общите му разходи да бъдат свързани с климата**. Интегрирането на проблемите на околната среда и изменението на климата в сътрудничеството за развитие продължава да бъде водещ приоритет с поне 20 % от общия бюджет, отпуснат за действия, свързани с климата. Да се гарантира, че финансирането на биологичното разнообразие ще бъде удвоено до 2015 г., е друга важна цел на политиката. Водещата инициатива на ЕС „**Biodiversity for Life**“ (**B 4Life**)²⁵ стартира на 22 май 2014 г. в помощ на най-бедните страни за опазване на екосистемите, борба с престъпленията срещу дивата природа и разработване на екологични икономики. Инициативата ще разполага с прогнозен бюджет до 800 милиона евро за периода 2014—2020 г.

През 2014 г. бе дадено началото на стратегическата оценка на подкрепата на ЕС за **равенство между половете** и овластяване на жените в партньорски държави.

²¹ SWD(2014) 152 final, 30.4.2014 г.

²² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/foraff/142682.pdf

²³ COM(2012) 492 final относно гражданското общество, SWD(2012) 457 final относно образованието за развитие и повишаването на осведомеността, COM(2013) final относно местните органи

²⁴ C(2014) 4865 final, 15.7.2014 г.

²⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-593_en.htm?locale=en

Приобщаващ и устойчив растеж

Близко 1,4 милиарда души по света нямат достъп до електричество и почти три милиарда души разчитат на твърди горива (традиционна биомаса и въглища) за готвене и отопление. Енергията е свързана с изкореняването на бедността, достъпа до чиста вода, икономическия растеж, здравето, образованието, овластяването на жените и продоволствената сигурност.

В рамките на срещата на върха на ООН по въпросите на климата, проведена през септември 2014 г. в Ню Йорк, ЕС подписа пет съвместни декларации с африканските страни относно засиленото сътрудничество в областта на енергетиката с цел укрепване на политическите връзки между политическите ангажменти на държавите партньори в областта на енергетиката и подкрепящите действия, финансирани от ЕС и други съответни донори.

Бяха предвидени 75 милиона евро за стимулирането на инвестициите на частния сектор в областта на достъпа до енергия. Бе внесено предложение за **нова Инициатива за финансиране на електрификацията на селските райони (ElectriFI)**, за да се засили допълнително осъществимостта, устойчивостта и ефекта на лоста на средствата на ЕС, отпуснати за сътрудничество в областта на енергетиката, по-специално за електрификация на селските райони.

Добро управление

През 2014 г. ЕС продължи да подкрепя демокрацията по целия свят — от съседните на ЕС държави до държавите от Африка на юг от Сахара, Азия и Латинска Америка. Повече от 93 милиона евро бяха предоставени в подкрепа на изборите, за укрепване на парламентите и политическите партии, както и за развитието на медиите.

През 2014 г. ЕС продължи да оказва подкрепа за привеждането в действие на **африканската архитектура на управление** чрез предоставянето на 9,8 милиона евро на Комисията на Африканския съюз, с цел повишаване на нейния капацитет за наблюдение на избори, и на Панафриканския парламент и на африканските комисия и съд по правата на човека и народите.

С годишен бюджет от около 40 милиона евро по линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека **мисиите на ЕС за наблюдение на изборите** (МНИ) продължиха да изграждат доверие и да повишават надеждността и прозрачността на демократичните изборителни процеси.

През 2014 г. седем МНИ бяха разположени в Гвинея Бисау, Египет, Косово, Малави, Малдивските острови, Мозамбик и Тунис. В Афганистан бе изпратена мисия на екип за оценка на изборите беше изпратена, девет мисии за оказване на експертна помощ при провеждането на избори бяха разположени в Алжир, Боливия, Ел Салвадор, Ирак, Либия, Мавритания, Нигерия, Тайланд и Фиджи и две мисии за последващи избори действия бяха разположени в Нигерия и Демократична република Конго (ДРК).

Укрепване на правосъдието

През 2014 г. правосъдието и върховенството на закона продължават да бъдат в основата на целите и операциите на ЕС. ЕС продължи да участва в установяването на програми за изграждане на капацитет в областта на върховенството на закона, сигурността и правосъдието в повече от 50 страни по целия свят. Чрез подкрепа за усилията на трети държави за укрепването на съдебните системи ЕС допринесе за преодоляването на различията между капацитета на държавите и Международния наказателен съд.

Корупцията е основна пречка за развитието. Със съобщението на Комисията от 2014 г. „Достоен живот за всички: от общо виждане към общи действия“²⁶ ЕС поднови своя ангажимент за борба с корупцията чрез насърчаване на приемането и прилагането на съответни правни уредби и национални политики в рамката за периода след 2015 г. През 2014 г. проекти на стойност почти 77 милиона евро бяха насочени към борба с корупцията на национално равнище чрез застъпничество, повишаване на осведомеността и отчетността и чрез изграждане на капацитета на контролните и надзорните органи и на съдебната власт.

Мир и стабилност

Инструментът, допринасящ за стабилността и мира (IcSP), дава възможност на ЕС да реагира бързо с целенасочени действия при ситуации на възникващи кризи. През 2014 г. това позволи на ЕС да предостави спешна своевременна подкрепа при високоприоритетни кризи като тези в Украйна, Сирия/Ирак, Централноафриканската република и епидемията от ебола. Тези действия по линия на IcSP обикновено представляват първоначалните действия на ЕС за изграждане на мирни общества и за премахване на бедността в нестабилни и засегнати от конфликти държави — основен приоритет за ЕС. През 2014 г. ЕС продължи да подкрепя процеса на „Нов курс“²⁷, за да се гарантира, че интервенциите на ЕС имат положително въздействие върху намаляването на бедността и предотвратяването на конфликти.

В края на 2014 г. ЕС разполагаше с 16 граждански и военни мисии или операции на място в рамките на **общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО)**. През 2014 г. бяха установени две граждански мисии (EUCAP Sahel Mali²⁸ и EUAM Ukraine²⁹) и една военна операция в Централноафриканската република (EUFOR CAR³⁰). Мисиите на ОПСО са различни по размер (от 10 до 1000 служители) и мандат. През 2013 г. беше стартирана военна мисия в Мали (EUTM Mali³¹), която ще продължи до 2016 г.

От началото на политическата криза и кризата в областта на сигурността ЕС постоянно подкрепя териториалната цялост на **Мали**, завръщането към конституционния ред и търсенето на политическо уреждане на кризата посредством диалог. ЕС е ангажиран в алжирския мирен процес от юни 2014 г. като един от медиаторите.

През 2014 г. бяха подписани договори за изграждане на държавност с редица нестабилни държави, засегнати от епидемията от ебола, сред които Гвинея, Сиера Леоне и Либерия, с цел оказване на подкрепа на здравеопазването, поддържане на макроикономическа стабилност и създаване на бюджетна среда за мерки, свързани с епидемията.

В **Централноафриканска република** ЕС подкрепи регионалните усилия за стабилизиране. От януари 2014 г. е в длъжност ново преходно правителство и през септември силите на Африканския съюз (MISCA) бяха заменени с мироопазваща операция на ООН: MINUSCA.

ЕС е основният донор на ОПР за Централноафриканската република и на 15 юли 2014 г. даде старт на новаторски многостранен донорски доверителен фонд, управляван от ЕС : „**Bêkou**“³². Този нов фонд получи 36 милиона евро с вноските от ЕФР, Франция, Германия и Нидерландия през 2014 г. Освен това фондът получи 27 милиона евро за здравеопазване и образование,

²⁶ COM(2014) 335, 2.6.2014 г.

²⁷ <http://www.newdeal4peace.org/>

²⁸ Мисия на ЕС за изграждане на капацитет в Сахел, Мали.

²⁹ Консултативна мисия на ЕС в Украйна,

³⁰ (Военни) сили на ЕС в Централноафриканската република.

³¹ Мисия на ЕС за обучение в Мали.

³² https://ec.europa.eu/europeaid/trust-fund-bekou_en

20 милиона евро за изборни процеси и 33 милиона евро бюджетна подкрепа за нестабилни ситуации по „договор за държавно изграждане“, който позволи изпълняването на основни държавни функции.

През декември 2013 г. съвместното съобщение на ВП/ЗП и Европейската комисия относно **всеобхватния подход на ЕС към външните конфликти и кризи**³³ представи предложения за това как да се засили съгласуваността, всеобхватността и ефективността на външните действия на ЕС с особен акцент върху ситуации на конфликти и кризи.

След заключенията на Съвета от май 2014 г. относно всеобхватния подход на ЕС службите на Комисията и ЕСВД работиха в сътрудничество с държавите членки на ЕС за разработването на план за действие, който беше приет през 2015 г.

През 2014 г. ЕС продължи да прилага своята стратегическа рамка за региона на **Африканския рог**³⁴ в изпълнение на всеобхватен подход към мира и стабилността в региона. На национално равнище ЕС пое ролята на водещ международен партньор в **Сомалия**, като предоставя политическа и финансова подкрепа, както и подкрепа в областта на сигурността. Освен това ЕС продължава да бъде най-големият финансов донор за мисията на Африканския съюз в Сомалия (AMISOM). През 2014 г. ЕФР одобри 89 милиона евро под формата на подкрепа за Сомалия.

Двустранното сътрудничество със сирийското правителство е преустановено от 2011 г., но жизненоважна хуманитарна помощ (41 милиона евро) беше предоставена чрез ЕИС през 2014 г. за подпомагане на пострадалите граждани на **Сирия**. С тези средства се подпомагат действия в областта на здравеопазването, образованието, подкрепа за издръжка и изграждането на капацитет на гражданското общество. Подкрепа беше предоставена и в съседните държави, и по-специално Йордания и Ливан, за да се помогне на тези страни да се справят с последствията на кризата. През 2014 г. по линия на ЕИС за трите държави бяха предоставени общо 213 милиона евро. В Йордания помощта бе използвана главно за покриване на разходите по осигуряване на образование за сирийските деца бежанци. В Ливан помощта се използва за справяне с натиска върху инфраструктурата на страната, включително училищата, първичните здравни грижи и пречистването на отпадъчни води. Бяха отпуснати 20 милиона евро за създаването на регионалния доверителен фонд на ЕС в отговор на сирийската криза (**фонд Мадад**) с още три милиона евро вноска от Италия като първоначален партньор по съфинансиране.

Стратегически партньорства

ЕС има стратегически интерес да насърчава връзките с партньори, които играят все по-важна роля на световната сцена, включително тези, които вече не изпълняват условията за предоставяне на двустранна помощ за развитие, като Бразилия, Китай, Индия и Мексико. Освен това ЕС насърчава равноправните партньорства с бързо развиващи се икономики (т.е. Югоизточна Азия, Латинска Америка). За да се отговори на тези потребности, през 2014 г. беше приет Инструментът за партньорство (ИП)³⁵.

ИП подкрепя външното измерение на вътрешните политики на ЕС, като се започне от конкурентоспособността и миграцията до научните изследвания и иновациите, и обръща

³³ JOIN(2013) 30 final, 11.12.2013 г.

³⁴ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=BG&f=ST%2016858%202011%20INIT>

³⁵ http://ec.europa.eu/dgs/fpi/what-we-do/partnership_instrument_en.htm

внимание на основните глобални предизвикателства като енергийната сигурност, изменението на климата и опазването на околната среда, както и на специфични елементи на икономическа дипломация на ЕС. Инструментът обхваща също така публична дипломация (включително културна дипломация) и информационни дейности с оглед на насърчаването на ценностите и интересите на ЕС.

Солидарност и подкрепа

През 2014 г. генерална дирекция „Хуманитарна помощ и гражданска защита“ (DG ECHO) предостави над 1,3 милиарда евро помощ в отговор на природни бедствия, въоръжени конфликти и продължителни кризи.

В **Западна Африка** основното предизвикателство през 2014 г. беше епидемията от **ебола**, при която загинаха повече от единайсет хиляди души. Като един от първите международни донори, които реагираха, Комисията мобилизира 210 милиона евро за развитие и подпомагане за първоначално възстановяване през 2014 г. и 2015 г. С добавянето на вноските за хуманитарна помощ и 138,4 милиона евро за изследвания, свързани с лечението, диагностиката и ваксините, общият принос на Европейската комисия възлиза на 414 милиона евро. Общото финансиране от ЕС, в това число бюджета на ЕС и вноските на държавите членки, възлезе на повече от 1,2 милиарда евро. Освен това над 100 милиона евро бяха финансирани от индустрията в контекста на инициативата за иновативни лекарства.

Значителната подкрепа от страна на Комисията за световни здравни инициативи като Световния алианс за ваксини и имунизации (GAVI) допринесе за постигането на напредък по ЦХР, по-специално за намаляване на смъртността при децата на възраст до пет години. През 2014 г. GAVI се възползва от предвидени нови средства в размер на 10 милиона евро, за да се повиши достъпността на ваксините срещу пневмококовите инфекции в по-слабо развитите страни от АКТБ. През юни 2014 г. Парламентът и Съветът одобриха участието на ЕС във втората Партньорска програма за клинични изпитвания между европейските и развиващите се страни за африканските държави на юг от пустинята Сахара с принос на ЕС в размер на 683 милиона евро.

Финансовата подкрепа на ЕС за Световната програма на образованието играе важна роля в усилията за подобряване на ЦХР в областта на образованието. През юни 2014 г. Комисията бе домакин на втората **конференция за набиране на нови средства за образование** на Световното партньорство за образование в Брюксел. На конференцията бяха поети безпрецедентни ангажменти в размер на 26 милиарда евро под формата на допълнително национално финансиране за образование.

Равенството между половете продължи да бъде ключово предизвикателство през 2014 г. с цялостна стратегия за реакция на ЕС, която обхващаше значителни дейности за интегриране на равенството между половете в практически всички мащабни програми за помощ. В новоприетата програма на ИСР „Глобални обществени блага и предизвикателствата пред тях“ повече от 100 милиона евро бяха заделени за периода 2015—2020 г. за благосъстоянието на жените и децата, със специално внимание към вредни практики като гениталното осакатяване/обрязване на жени и детските, ранните и принудителните бракове.

Равенството между половете и овластяването на жените са важни междусекторни елементи на дейностите за развитие. Ключовата роля на жените във всички сектори на развитието в

държавите от АКТБ беше особено потвърдена от проучването **„Жените от АКТБ, участници в развитието“**³⁶. Публикацията илюстрира жизненоважната роля на местните организации в реализирането на правата на жените, както и техния принос за устойчивото развитие.

Десет години след **опустошителното цунами от 26 декември 2004 г.** ЕС все още активно подпомага региона да се възстанови. Като цяло през последните десет години Европейската комисия предостави 123 милиона евро за жертвите на цунами в региона (Индонезия, Шри Ланка, Индия, Малдивските острови и Тайланд) чрез хуманитарна помощ. Усилията за възстановяване само на Индонезия възлизат на допълнителни 200 милиона евро.

Перспективи

ЕС обяви 2015 г. за **Европейска година за развитие (ЕГР2015)** с мотото „Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“. ЕГР2015 е първата по рода си Европейска година за развитие и цели установяването на връзка с гражданите на ЕС и други заинтересовани страни, така че да се повиши осведомеността относно външните действия на ЕС в областта на развитието.

2015 г. е повратна година за международното развитие и бележи прехода към интегриран подход към премахването на бедността и устойчивото развитие. Три международни срещи на високо равнище предоставят възможност да бъде постигнато съгласие по новата програма, включително определянето на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. с **ЦУР, Третата международна конференция по въпросите на финансирането за развитие** в Адис Абеба през юли 2015 г. и **срещата на върха на ООН по въпросите на устойчивото развитие** през септември в Ню Йорк. **21-вата конференция на страните по РКООНИК** в Париж през декември 2015 г. следва да приеме жизненоважни цели за ограничаване на изменението на климата, което оказва значително въздействие върху политиките в областта на международното развитие.

Съвместното програмиране ще бъде допълнително разширено през 2015 г. и първото докладване въз основа на **новата рамка за резултатите от международното сътрудничество и развитие** е планирано за последното тримесечие на 2015 г.

Въпросите на миграцията, и по-специално на миграционната криза в Средиземноморието, са проблем с нарастващо значение за целия Европейски съюз. Поради тази причина Европейският съвет реши да свика специална среща на високо равнище с Африканския съюз и ключови държави във връзка с тази област на политиката, която ще се проведе в Малта на 11 и 12 ноември 2015 г.

През 2015 г. съгласно работната програма на „Хоризонт 2020“ ще бъдат финансирани няколко научноизследователски проекта в областта на социалните и хуманитарните науки с цел предоставяне на нови аналитични инструменти и принос на познания, с което да се помогне за укрепване ролята на ЕС като фактор от световно значение³⁷.

Приоритетите за 2015 г. включват подкрепа за отговорно управление на глобалните вериги на доставки. По-специално ЕС ще подкрепи германската инициатива „Партньорство за устойчив текстил“³⁸, целяща насърчаване на отговорни бизнес практики в развиващите се страни за прилагане на социални, екологични и икономически стандарти по протежение на цялата верига за създаване на стойност в областта на текстилната промишленост.

³⁶ http://www.acp.int/sites/acpsec.waw.be/files/Final_BD%20-%20English.pdf

³⁷ http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/main/h2020-wp1415-societies_en.pdf

³⁸ <https://www.textilbuendnis.com/index.php/en/>

Двугодишният доклад за СПР, обхващащ периода 2013—2015 г., ще бъде представен през второто полугодие на 2015 г. и ще включва проучване на изпълнението на СПР на равнището на държавите членки. Преработен **план за действие** на ЕС за **равенство между половете** за периода 2016—2020 г. също ще бъде публикуван като работен документ на службите на Комисията през 2015 г.